

ZNAK CRVENOGA KRIŽA I CRVENOG POLUMJESECA

OČUVANJE NJIHOVE ZAŠTITNE SNAGE I
SPRJEČAVANJE NEDOPUŠTENE UPORABE

International Federation
of Red Cross and Red Crescent Societies

ICRC

JESTE LI ZNALI?

Tri su simbola zaštite

Znak crvenoga križa i crvenog polumjeseca poznati su većini ljudi. Vide ih svakodnevno diljem svijeta, prije svega u vezi s uslugama koje nude nacionalna društva Crvenoga križa i Crvenog polumjeseca u svojoj zemlji. Mnogi ove znakove povezuju s prvom pomoći i medicinskim službama, ali često nisu svjesni njihove svrhe.

Znak crvenoga križa ušao je u uporabu prije više od 150 godina. Usvojen je da bi štitio ranjene i bolesne vojnike na bojnom polju, kao i lječnike i drugo sanitetsko osoblje u oružanim snagama koje vodi brigu o njima. Ubrzo se u istu svrhu počeo koristiti i znak crvenog polumjeseca. Novija je uporaba i znaka crvenog kristala.

Što je najvažnije, i crveni križ i crveni polumjesec i crveni kristal su međunarodno priznati simboli zaštite koje međunarodno pravo pruža

ranjenima i bolesnima i onima koji o njima brinu u vrijeme oružanog sukoba. Njihova je primarna funkcija zaštiti sanitetske službe oružanih snaga.

Znak također pokazuju da je neka osoba ili objekt povezan s Pokretom Crvenoga križa i Crvenog polumjeseca (Pokret). Kao takav, znak simbolizira i neovisnu, neutralnu i nepristranu pomoć koju pruža Pokret.

Svi bi trebali razumjeti ove simbole koji spašavaju živote, a oni uživati povjerenje svih kako bi se mogli zaštитiti oni koji su izloženi patnjama tijekom oružanog sukoba. Stoga je ključno da znakovi budu pravilno istaknuti i to samo od strane onih koji su zakonom ovlašteni to činiti.

ŠTO JE NEDOPUŠTENA UPORABA ZNAKA?

Do nedopuštene uporabe znaka, u vrijeme mira ili u oružanom sukobu, dolazi kada ga istaknu oni koji na to nisu ovlašteni zakonom ili znakove koriste na način koji može ugroziti zaštitnu ulogu znakova i dovesti do zablude. Dva su najčešća oblika nedopuštene uporabe:

Imitacija

Uporaba znaka koji, zbog njegovoga oblika ili boje, može dovesti do zablude da se radi o znaku crvenoga križa, crvenog polumjeseca ili crvenog kristala.

Nedopuštena uporaba

Kada neka osoba ili organizacija koja nije na to ovlaštena istakne znak, na primjer, na komercionalnoj oznaci društva ili na objektu. Ponekad trgovačka društva, medicinski centri, ljekarne, nevladine organizacije i drugi, koji nemaju spoznaju o pravilima, pogrešno ističu znak..

ZBOG ČEGA JE VAŽNO ZAŠTITI I OSIGURATI POŠTOVANJE ZNAKA?

Pogrešna uporaba znaka može ugroziti njegovu zaštitnu funkciju tijekom oružanog sukoba jer sukobljene strane i osobe koje nose oružje gube povjerenje u ono što znak predstavlja.

Podrivanje statusa znaka tijekom oružanih sukoba ili u vrijeme mira te njegova pogrešna uporaba može također otežati ili ugroziti siguran pristup vojnog sanitetskog osoblja te osoblja i volontera Crvenoga križa i Crvenog polumjeseca osobama u zajednicama kojima je potrebna pomoć tijekom humanitarnih kriza.

Štoviše, i u zemljama koje nemaju iskustvo kriza važno je osigurati pravilnu uporabu znaka kako bi stanovništvo i zajednica razumjeli njegovu svrhu. Dođe li do kriznih situacija, kao što su građanski nemiri ili prirodne katastrofe, kao što su potresi ili velike poplave, stanovništvo treba znati da su osoblje ili volonteri koji nose znak dok odgovaraju na potrebe pogođene zajednice neutralni, neovisni i nepristrani – koje su vrijednosti i principi povezani sa znakovima crvenog križa i crvenog polumjeseca – i omogućuju im siguran pristup..

ŠTO NEDOPUŠTENA UPORABA MOŽE PROUZROČITI?

Nedopuštena uporaba znaka može imati brojne ozbiljne posljedice, prije svega za ljudе koji najviše trebaju pomoć tijekom kriznih situacija. U najgorem slučaju, kada oni koji nisu ovlašteni istiću znak, ugroženi su ljudski životi. Razmotrimo sljedeće primjere:

U vašoj zemlji bjesni oružani sukob. Naseljena područja zasuta su granatama. Muškarci, žene i djeca su ranjeni a kuće razorene. Zdravstveni djelatnici s istaknutim znakom crvenog polumjeseca dolaze kako bi pružili pomoć ranjenima, ali su zaustavljeni na kontrolnoj točki i nije im dopušten ulazak u to područje. Razlog tomu što je prije izbijanja sukoba zdravstvena zajednica neometano isticala znak, a koristile su ga i privatne kompanije u komercijalne svrhe. Osim toga, tijekom oružanoga sukoba, neki od boraca jednako su nezakonito prevozili oružje i strjeljivo u sanitetskim vozilima označenim znakom crvenoga križa ili crvenog polumjeseca. Kako nitko ne razumije i nema povjerenja u znak, sanitetskim djelatnicima nije dopušteno pružiti pomoć. Izgubljeni su brojni životi.

Vaše selo pogodio je snažni tajfun. Uništen je vaš dom. Članovi vaše obitelji su ozlijedeni i potrebna im je hitna pomoć. Pripadnici službe za pružanje prve pomoći Crvenoga križa stižu u vaše selo kako bi pružili neophodnu pomoć, ali im je zabranjen ulazak. Lokalni nositelji vlasti sumnjaju da je znak povezan s političkim programom, kojeg je nudila jedna politička stranka u nedavnoj izbornoj kampanji i pri tomu koristila znak vrlo sličan znaku crvenoga križa. Pri tomu oni ne shvaćaju da je pomoć koju nudi Crveni križ neutralna i nepristrana. Posljedično vaša obitelj ne dobiva potrebnu pomoć kao i mnogi drugi u vašoj zajednici, ostajući bez nje umiru. I ovdje su izgubljeni brojni životi.

ŠTO VI MOŽETE UČINITI KAKO BISTE ZAŠTITILI ZNAK?

Možete provjeriti ne koristi li se znak na nedopušteni način. Korištenjem prikladnih alternativnih simbola može se spriječiti dovođenje u zabludu i nedopuštena uporaba.

Na primjer, zdravstvena zajednica može koristiti brojne one koji su međunarodno prihvaćeni znakovi za obilježavanje sanitetskog prijevoza, bolnica, stanica hitne pomoći i ljekarni.

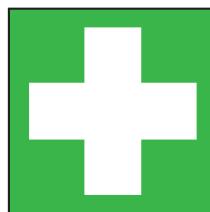
Uočite li da znak koriste osobe ili organizacije koje nisu na to ovlaštene, potrebno je da o istomu obavijestite vaše nacionalno društvo Crvenoga križa ili Crvenog polumjeseca, koje će odlučiti što je potrebno poduzeti. U većini slučajeva, oni koji pogrešno koriste znak čine to jednostavno u zabludi jer nisu upoznati sa značenjem znaka i s načinom na koji ga je dopušteno koristiti.

Bolnica

Ljekarna

Prva pomoć

Sanitetski prijevoz

TKO MOŽE ISTICATI ZNAK?

Uporaba znaka uređena je Ženevskim konvencijama iz 1949., njihovim Dopunskim protokolima i nacionalnim zakonodavstvom.

Države su dužne osigurati pravilnu uporabu znaka, kako u vrijeme mira tako i u vrijeme oružanog sukoba. Većina zemalja u svojim nacionalnim zakonodavstvima ima pravila kojima uređuju njihovo isticanje.

U vrijeme oružanog sukoba, ta pravila dozvoljavaju isticanje znaka kao znaka zaštite od strane:

- > sanitetskog i vjerskog vojnog osoblja, kao i na njihovim objektima i vozilima;
- > civilnog sanitetskog osoblja, bolnica, drugih civilnih sanitetskih jedinica, određenih za zbrinjavanje i njegu ranjenih i bolesnih uz dozvolu tijela vlasti.

MOCK-u i Međunarodnoj federaciji dozvoljena je uporaba znaka u svako doba.

Nacionalnim društvima Crvenoga križa i Crvenog polumjeseca, MOCK i Međunarodnoj federaciji zakonom je u doba mira dopušteno u svoj logo staviti znak, pokazujući tako svoju povezanost s Pokretom. To je poznato kao indikativna uporaba.

Sanitetskom prijevozu i stanicama prve pomoći, koji su u vrijeme mira namijenjeni isključivo za pružanje besplatne pomoći i njege ranjenicima i bolesnicima, također je dopušteno istaknuti znak, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i uz pribavljanu suglasnost nacionalnog društva.

Ponekad osobe koje nisu za to ovlaštene koriste znak. Na primjer:

- > **Zdravstveni djelatnici stavljaju znak na svoje klinike.**
- > **Ljekarna ističe znak crvenoga križa ili crvenog polumjeseca na svojem pročelju.**
- > **Kompanija stavљa znak na proizvod ili reklamu, koristeći naklonost i ugled koji uživa znak crvenoga križa i crvenog polumjeseca.**

A niti jedna nije za to ovlaštena.

HCK

Ulica Crvenog križa 14, P.P. 93
10 000 Zagreb, Hrvatska
T +385 1 4655 814 F +385 1 4655 365
E-mail: redcross@hck.hr www.hck.hr

International Federation
of Red Cross and Red Crescent Societies

International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies
P.O. Box 303, 1211 Geneva 19, Switzerland
T +41 22 730 42 22 E-mail: secretariat@ifrc.org www.ifrc.org

ICRC

International Committee of the Red Cross
19, avenue de la Paix
1202 Geneva, Switzerland
T +41 22 734 60 01 F +41 22 733 20 57
E-mail: shop@icrc.org www.icrc.org
© ICRC, September 2016
Front cover: M. Dualeh/ICRC, M. Kokic/ICRC